

Viie-aastaste laste eeldatavad teadmised ja oskused

SOTSIAALSED JA ENESEKOHASED OSKUSED

- ✓ teab oma ees- perekonnanime, sünnipäeva, kodust aadressi, vanemate ja õdede-vendade nimesid
- ✓ nimetab oma lasteaia nime
- ✓ tuleb iseseisvalt toime riietumisega (nööbid, lukud, sääred saabastele)
- ✓ suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt
- ✓ keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümme minutit
- ✓ tegutseb lühiajaliselt iseseisvalt, kuid vajab veel täiskasvanu abi tegutsemiskindluse saavutamiseks
- ✓ oskab vaadelda, märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid
- ✓ suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest
- ✓ kasutab omandatud teadmisi igapäevastes situatsioonides
- ✓ hoiab oma asjad korras ja koristab enda järel mänguvahendid
- ✓ aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi
- ✓ oskab avalikus kohas sobivalt käituda, ta teab, mida tohib, mida mitte
- ✓ järgib viisakusreegleid, teretab, tänab, palub andeks, jätab hüvasti
- ✓ naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust
- ✓ järgib süües iseseisvalt lauakombeid
- ✓ reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga
- ✓ oskab suunavate küsimuste abil anda hinnangut oma tööle, kas see on pooleli või valmis

MÄNGU OSKUSED

- ✓ suudab mängida mitme lapsega koos
- ✓ oskab iseseisvalt mängida erinevaid mänge
- ✓ oskab loovalt kasutada erinevaid mänguasju ja mängumaterjale
- ✓ on huvi mängida erinevaid mänge
- ✓ osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes

VAIMSED OSKUSED

- ✓ hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid
- ✓ hääldab õigesti 3 -4 silbilisi tähenduselt tuttavaid sõnu
- ✓ kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu (*lühike – pikk; must – valge*)
- ✓ kasutab kõnes mõningaid iseloomuomadusi ja omadussõnu (*nt arg, kaval, igav*)
- ✓ kasutab oma kõnes aega väljendavaid nimisõnu (*hommik, päev, õhtu, öö*)
- ✓ kasutab kõnes tingivat kõneviisi (*nt mängiksin, jookseksin*)
- ✓ algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni
- ✓ kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääle tugevust
- ✓ kasutab kõnes mõningaid viisakusväljendeid
- ✓ annab kõnes edasi pildiseerial kujutatud sündmust
- ✓ jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3 – 5 lausega
- ✓ loeb peast kuni 4 realisi liisusalme/luuletusi
- ✓ kirjutab õigesti üksikuid sõnu (*nt oma nime*)
- ✓ võrdsustab esemete hulga paaride moodustamise teel
- ✓ rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel
- ✓ järjestab kolm eset suuruse, laiuse ja kõrguse järgi

- ✓ määrab enda asukoha teiste laste ja asjade suhtes
- ✓ määrab vasakut ja paremat poolt
- ✓ kasutab esemete (kuni viis) arvu võrdlemisel sõnu rohkem, vähem, võrdselt (ühepalju)
- ✓ tutvub arvudega 10-ni, oskab loendada 1-5 ja tagurpidi
- ✓ teab nädalapäevade nimetusi
- ✓ omab ettekujutust aastaegadest
- ✓ kirjeldab, millised ümbritsevatest esemetest on teistest (*suuremad, väiksemad, pikemad, lühemad, laiemad, kitsamad jne*)
- ✓ tunneb geomeetrilisi kujundeid: ring, ruut, kolmnurk, ristkülik
- ✓ kirjeldab ruudu ja ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning otsustab, kas kujundid on sama- või erisugused

ÜLD- JA PEENMOTOORIKA OSKUSED

- ✓ kasutab õiget pliiatsi ja kääride hoidu.
- ✓ lõikab kääridega sirgete piirjoontega ja vormilt lihtsaid kujundeid
- ✓ veeretab ja rullib iseseisvalt erinevaid voolimismaterjale
- ✓ kasutab voolimisel saadud algvorme (kera) tähendusega objektide voolimiseks
- ✓ kasutab iseseisvalt erinevaid joonistusvahendeid ja valdab mõningaid joonistamise võtteid
- ✓ suunamisel katab värviga pindu ja loob tausta
- ✓ teeb pintslivajutuste- ja tõmmetega kujunditele, objektidele väiksemaid detaile (silmad, suu jms)
- ✓ rebib paberist ribasid ja lihtsaid kujundeid
- ✓ voldib paberi pooleks, neljaks
- ✓ meisterdab looduslikust- ja jääkmaterjalidest objekte, esemeid lihtsate ühendusvõtete abil

MUUSIKA

- ✓ kuulab laulu või muusikapala huviga
- ✓ iseloomustab muusikaliste põhimõistete: *aeglane-kiire; kõrge-madal; vali-vaikne, rõõmus-kurb* abil muusikat
- ✓ teab mõningaid eesti rahvapille
- ✓ oskab laulda eesti rahvalaule
- ✓ esitab laule rühmaga ühtlases tempos
- ✓ alustab ja lõpetab koos rühmaga rütmipillide mängimise, mängib ühes tempos
- ✓ tunneb erineva karakteriga osi muusikapalas ja sooritab loomingulisi liigutusi
- ✓ sooritab tantsuliigutusi rühmaga, paarilisega ja iseseisvalt
- ✓ sooritab tantsusamme *galopp, kand- ja varvasastak, põlvest vetrumine, jne*
- ✓ oskab leida paarilist

LIIKUMINE (FÜÜSILINE ARENG)

- ✓ kasutab erinevaid spordivahendeid ohutult, sobival viisil ja kohas
- ✓ sooritab eakohaste vahenditega harjutusi tehniliselt õigesti
- ✓ valitseb oma liigutusi, koordineerimise ja tasakaalu harjutuste täitmisel
- ✓ sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi
- ✓ kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja liikumismängudes
- ✓ mängib koos rühmaga võistlusmänge
- ✓ osaleb jõukohastes teatevõistlustes